

Stervensfase I

Docenteninstructie

Introductie

De stervensfase is een ingrijpend moment voor patiënten, naasten en zorgverleners. Deze fase kan gepaard gaan met verschillende en heftige emoties. Het kunnen (h)erkennen van de stervensfase en verlenen van de gepaste zorg en begeleiding is essentieel om deze emoties te kunnen begeleiden. Dit is belangrijk voor zowel de patiënt als voor de nabestaanden.

Om adequate zorg en begeleiding van patiënten en naasten te kunnen geven, is het van belang dat zorgverleners vertrouwd worden met en zich bewust zijn van de stervensfase. Deze leertaak 3 van de leerlijn Stervensfase geeft handvaten hoe je de stervensfase leert herkennen, wat je kunt doen op de vier dimensies (fysieke, psychische, sociale en zingevingdimensie) om patiënten en hun naasten zo goed mogelijk te begeleiden. Daarbij is het ook belangrijk dat zorgverleners inzicht hebben in hun eigen visie op sterven en de effecten daarvan op hun professioneel handelen.

De opdracht bestaat uit voorbereiding, twee groepsbijeenkomsten en een opdracht. Onderdeel van de tweede groepsbijeenkomst is een bezoek aan een mortuarium. Daarvoor moet de docent dus afspraken maken.

Vaardigheden:

- Herkennen van de stervensfase met behulp van de 'final common pathway' en 'diagnose dying'
- Bekend zijn met de veelvoorkomende symptomen in de stervensfase en de behandelmogelijkheden ervan
- Inzicht in eigen visie op sterven en de effecten hiervan op zijn/haar professioneel handelen

Werkvormen:

Vorbereiding

Vraag de studenten zich voor te bereiden door zich te verdiepen in de stervensfase met behulp van het ondersteunend materiaal.

Groepsbijeenkomst 1: Voorbespreking

Voorafgaand aan de opdracht vindt er een groepsbijeenkomst plaats, bij voorkeur in kleine groepen, waarin studenten elkaar al kennen en vertrouwd zijn met elkaar. Te denken valt aan mentor/coachgroepen. Tijdens deze groepsbijeenkomst denken studenten onder begeleiding van hun mentor/coach na over hun eigen ideeën rond het sterven. Hierbij kunnen studenten het hebben over hun eigen wensen t.a.v. sterven, maar bijvoorbeeld ook in hoeverre ze op de hoogte zijn van wat hun (groot)ouders zouden willen.

Groepsbijeenkomst 2: Nabespreking en bezoek mortuarium

De nabespreking bestaat uit 2 delen.

In het eerste deel van de nabespreking is er ruimte voor vragen en opmerkingen omtrent de onderwerpen die aan bod zijn gekomen in de opdracht.

Vraag studenten bijvoorbeeld om de final pathway kort te beschrijven, en geef gelegenheid tot het stellen van vragen daarover. Vervolgens zouden studenten in kleine groepjes hun eigen leerpunten kunnen bespreken.

Het tweede deel van de nabespreking bevat een korte rondleiding door het mortuarium. Tijdens dit bezoek zal er eerst uitgelegd worden welke praktische handelingen de studenten als toekomstig arts

moet verrichten bij het overlijden van patiënten, waarna de studenten door de verschillende ruimtes van het mortuarium worden rondgeleid en worden ingelicht over de zorg van de overleden patiënten en de nazorg voor zijn/haar naasten. De rondleiding wordt afgesloten met een kringgesprek waarbij iedereen zijn/haar ervaring en gedachten over deze rondleiding kan delen.

Opdracht

Geef aan het einde van de groepsbijeenkomst uitleg over de opdracht en de eisen daaraan.

Suggestie voor format: maximaal 1500 woorden (+/- 10%) over de stervensfase aan de hand van de vragen welke zijn opgenomen in de handleiding.

Geef vervolgens praktische informatie over de deadline en de manier van inleveren.

Alternatieven:

Als de docent voorafgaand aan de tweede groepsbijeenkomst de opdrachten kan nakijken, kan het eerste deel van de tweede bijeenkomst hierop worden gericht. Aan studenten gevraagd worden om de schriftelijke feedback vooraf door te nemen.